

In memoriam Boris Kalin (1930 – 2023)

Filozof Boris Kalin preminuo je 13. rujna 2023. godine u Zagrebu, u svojoj 94. godini života. Boris Kalin bio je u profesor filozofije i sociologije u Klasičnoj gimnaziji i Pedagoškoj akademiji u Zagrebu, a od 1972. do duboko nakon umirovljenja 1995. godine predavao je metodiku nastave filozofije na Filozofskom fakultetu i na Hrvatskim studijima Sveučilišta u Zagrebu, postavši 1987. godine redovitim profesorom.¹

Boris Kalin pripadao je prvom »ešalonu« zaposlenika Instituta za filozofiju: kao asistent radio je od 1967. do 1969. godine, istražujući hrvatsku filozofiju, posebice radeći na pripremi *Antologije hrvatskih filozofa latinista*.² Još se jednom »vraća« na Institut za filozofiju od 2007. do 2011. godine kao suradnik na projektu *Grisogono i Petrić – dva svijeta renesansne filozofije* koji je vodila Mihaela Girardi-Karšulin. Rezultat Kalinova sudjelovanja na projektu bilo je proširenje njegove *Povijesti filozofije* dijelovima o hrvatskoj filozofiji.

U Institutskom časopisu *Prilozima za istraživanje hrvatske filozofske baštine* Boris Kalin objavio je sljedeće članke:

- »Vladimir Filipović kao učitelj filozofije«, 12/1–2(23–24) (1986), pp. 219–227.
- »Albert Bazala i nastava filozofije«, 14/1–2(27–28) (1988), pp. 165–173.
- »Albert Bazala o psihologijskom eksperimentu i obuci koja privodi samostalnom mišljenju«, 15/(29–30) (1989), pp. 187–189.

Osim tih članaka u *Prilozima*, Boris Kalin objavio je mnoštvo članaka, poglavlja u knjigama, osvrtu i recenzija vezanih uz metodologiju nastave filozofije, logike, a i hrvatske filozofije, kao i pojedinačne probleme iz didaktične prakse. Od knjiga se ističu dvije. Prva je njegova prerađena doktorska disertacija iz 1982. godine pod naslovom *Logika i oblikovanje kritičkog mišljenja*, tema koja u posljednjih desetak godina postaje ponovno vrlo aktualna među filozofima i polarizatorima filozofije. Druga je svakako njegova najpoznatija knjiga, knjiga

¹ Detaljniji podaci o životnom i akademskom putu Borisa Kalina mogu se pronaći u tekstu Hrvoja Jurića: »In memoriam: Boris Kalin«, objavljenom na mrežnim stranicama *Glasa Hrvatske*, <https://glashrvatske.hrt.hr/hr/ljudi/in-memoriam-boris-kalin-11045704> (pristupljeno 17. studenoga 2023).

² Erna Banić-Pajnić i Mihaela Girardi-Karšulin, »Istraživanje hrvatske filozofiju u Institutu za filozofiju: osvrt unatrag i pogled u buduće«, u: Erna Banić-Pajnić, Luka Boršić, Filip Grgić, Davor Pečnjak, Ivana Skuhala Karasman i Jure Zovko (ur.), *Institut za filozofiju 1967. – 2017.* (Zagreb: Institut za filozofiju, 2017), p. 27.

koja se naziva jednostavno »Kalin«, a to je *Povijest filozofije (s odabranim tekstovima filozofa)*, srednjoškolski udžbenik filozofije, knjiga koja je od prvog izdanja 1973. godine do izmijenjenog izdanja pod naslovom *Filozofija: uvod i povijest* 2015. godine doživjela trideset i četiri izdanja, što je jedinstveni slučaju za jednu filozofsku knjigu u Hrvatskoj, činjenica nad kojom bi se trebali zamisliti koliko hvalitelji toliko i kuditelji tog utjecajnog udžbenika.

Kao što se vidi iz njegove bibliografije, a što se može čuti i iz svjedočanstava njegovih bivših učenica i učenika, Boris Kalin imao je posebnog dara i *erosa* za obrazovanje i podučavanje. Možda se to najbolje ocrtava u riječima jednog njegova bivšeg učenika iz 1962. godine: »Boris [Kalin] je u našem razredu imao osobito mjesto – ozbiljan i savjestan učitelj, uvijek smiren i nadasve častan, uglađen i elegantan, bio nam je u svakom pogledu ugled.«

Luka Boršić